

Onbegrepen bestuur, onbegrepen rekenkamers?

Julien van Ostaijen

Julien van Ostaaijen

- Lector Recht & Veiligheid, Avans Hogeschool /
Universitair docent Bestuurskunde, Tilburg
University
- Gewerkt bij rekenkamers, gemeenten en
ProDemos: huis voor democratie en rechtsstaat
- Nieuw boek: *'Het onbegrepen bestuur. Het
functioneren van gemeenten, provincies en
waterschappen'*.



Het onbegrepen bestuur

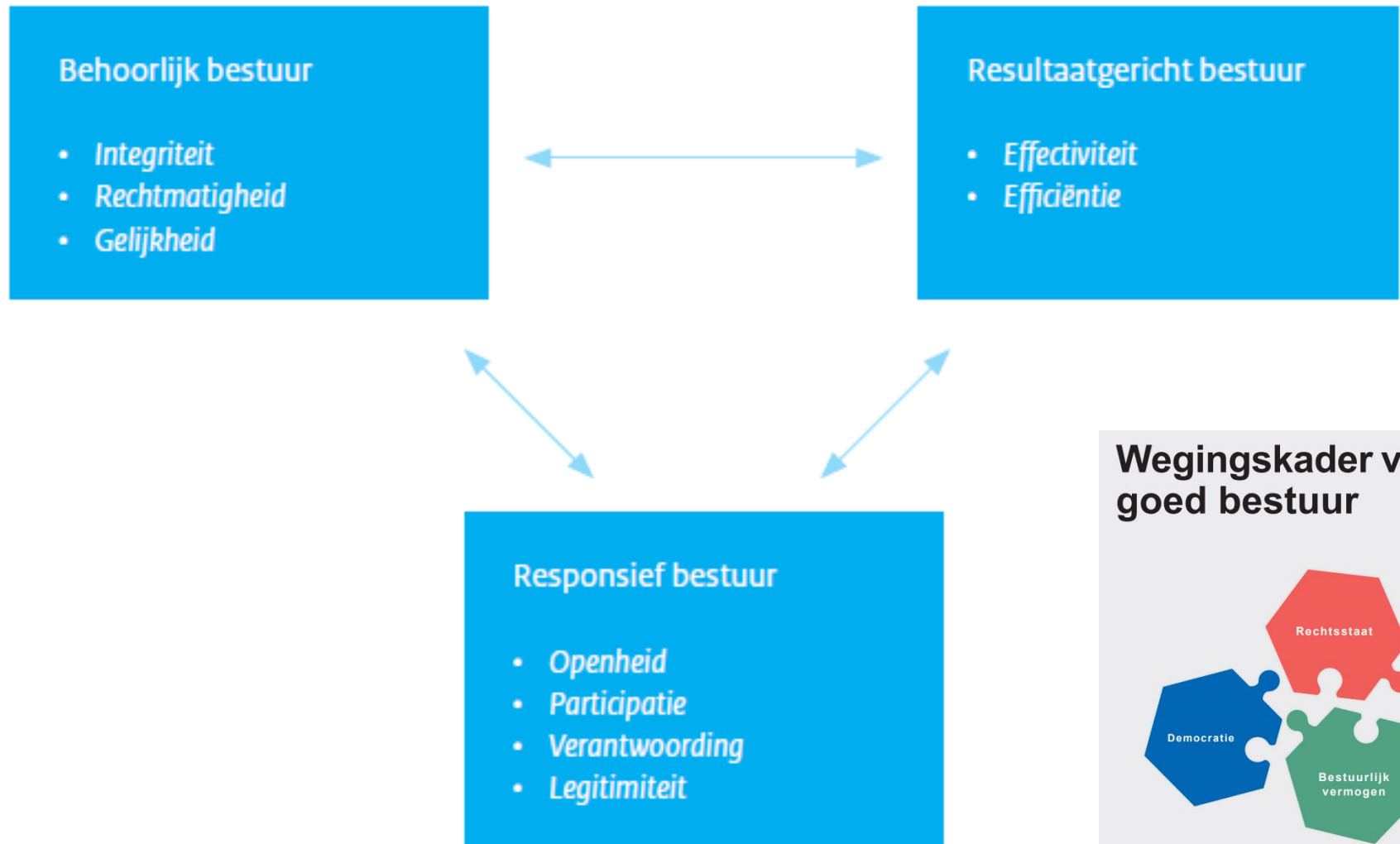
- Decentraal bestuur als fascinerend: lekenbestuur, lage participatiedrempel, beleid en uitvoering dichtbij elkaar.
- Onbekend bij de samenleving
- Onbegrepen bij de landelijke politiek

Hoe is de kwaliteit te beoordelen?

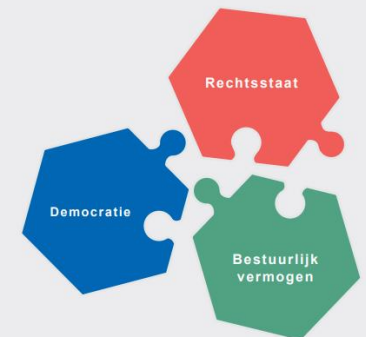
Nederlandse code goed bestuur

- **Openheid en integriteit**
Het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat. Het bestuur geeft in zijngedrag het goede voorbeeld, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.
- **Participatie**
Het bestuur weet wat er leeft in de maatschappij en laat zien wat het daarmee doet.
- **Behoorlijke contacten met burgers**
Het bestuur zorgt ervoor dat hijzelf en de organisatie zich behoorlijk gedragen in contacten met burgers.
- **Doelgerichtheid en doelmatigheid**
Het bestuur maakt de doelen van de organisatie bekend en neemt de beslissingen en maatregelen die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.
- **Legitimiteit**
Het bestuur neemt de beslissingen en maatregelen die het mag nemen en die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. De beslissingen zijn te rechtvaardigen.
- **Lerend en zelfreinigend vermogen**
Het bestuur verbetert zijn prestaties en die van de organisatie, en richt de organisatie hier op in.
- **Verantwoording**
Het bestuur is bereid zich regelmatig en ruimhartig jegens de omgeving te verantwoorden.

Waardenclusters (De Graaf e.a. 2013)



Wegingskader van goed bestuur



Hoe functioneren de decentrale besturen?

	Positief	Negatief
Prestatiegericht	<ul style="list-style-type: none">– Basiszaken als dienstverlening op orde– Veel inwoners daarover tevreden	<ul style="list-style-type: none">– Strategische taken en grote opgaven doorgaans moeizaam tot ondermaats
Responsief	<ul style="list-style-type: none">– Met name lokaal groot aanbod van burgerparticipatie– Verschillende politici en ambtenaren maken zich hard voor (meer) burgerbetrokkenheid	<ul style="list-style-type: none">– Veel terughoudendheid in overdragen echte invloed– Veel overheden hebben moeite met initiatieven vanuit inwoners zelf
Behoorlijk	<ul style="list-style-type: none">– Gedeelde cultuur en gedeelde waarden rondom belang behoorlijk bestuur grotendeels aanwezig	<ul style="list-style-type: none">– Kritisch zijn op niet-integer gedrag, voorkomen van ondermijning en ondersteunen tegenmacht blijven continu aandachtspunten

Hoe onbegrepen is de rekenkamer?

- De rekenkamer in de relatie met de gemeenteraad
- De rekenkamer als tegenmacht

Hoe onbegrepen is de rekenkamer?

🏠 > Het raadslid > Gemeenteraad > Hulptroepen

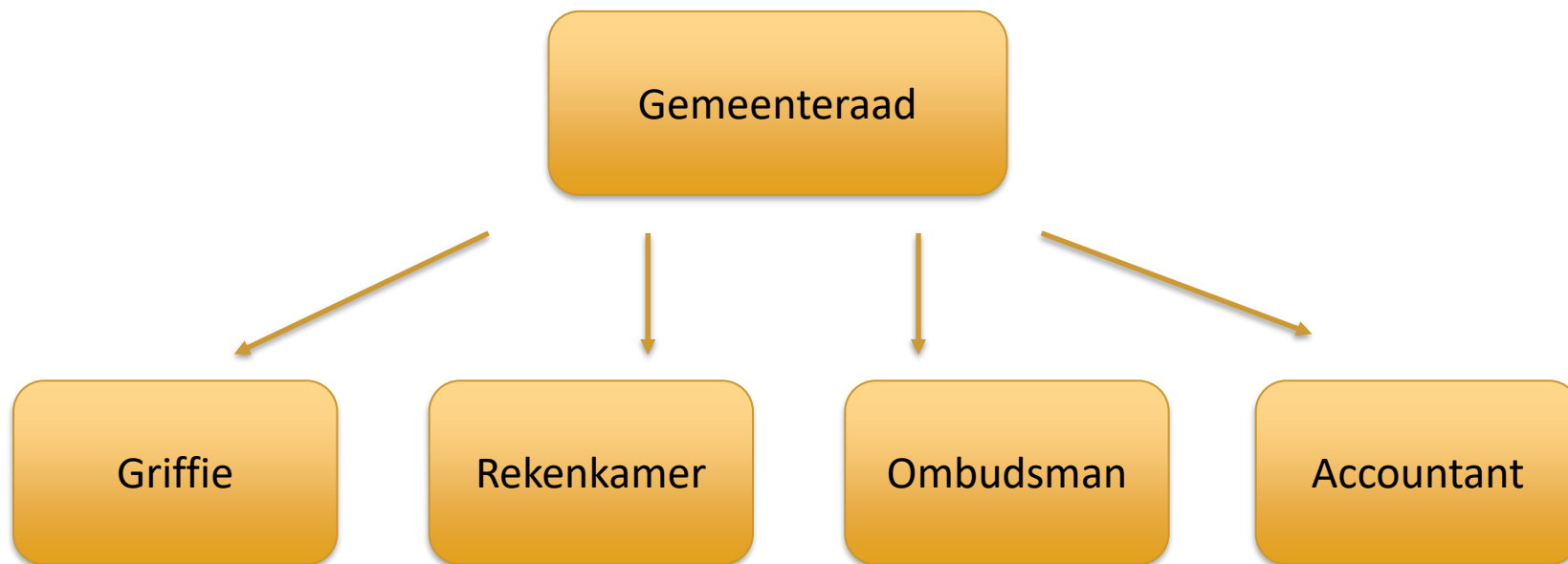
Hulptroepen



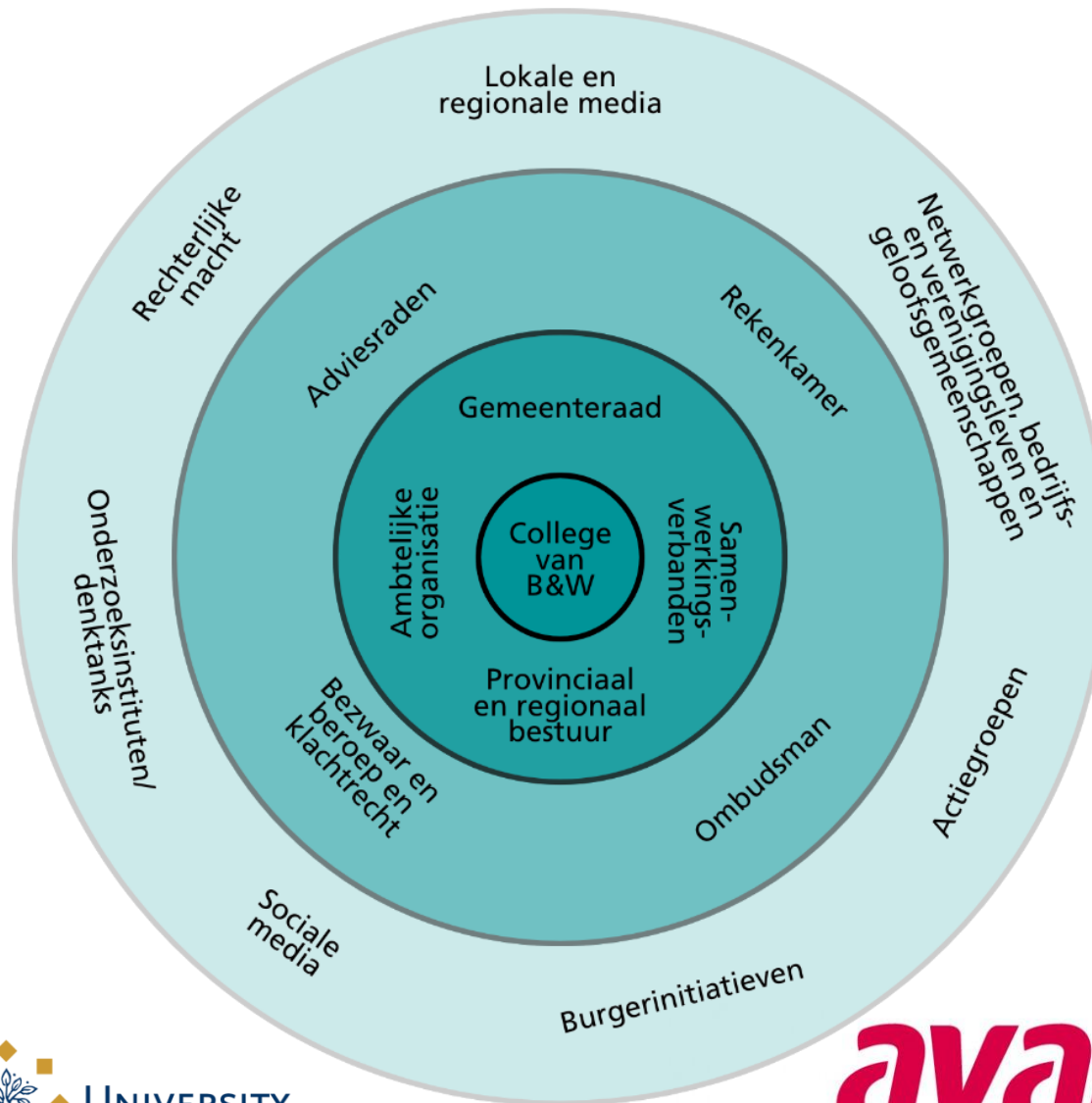
Hulptroepen: hoe gebruik je als raadslid de griffie, de rekenkamer, de accountants, de Ombudsman, het commissiestelsel en de lokale media?



De rekenkamer als hulptroep van de raad



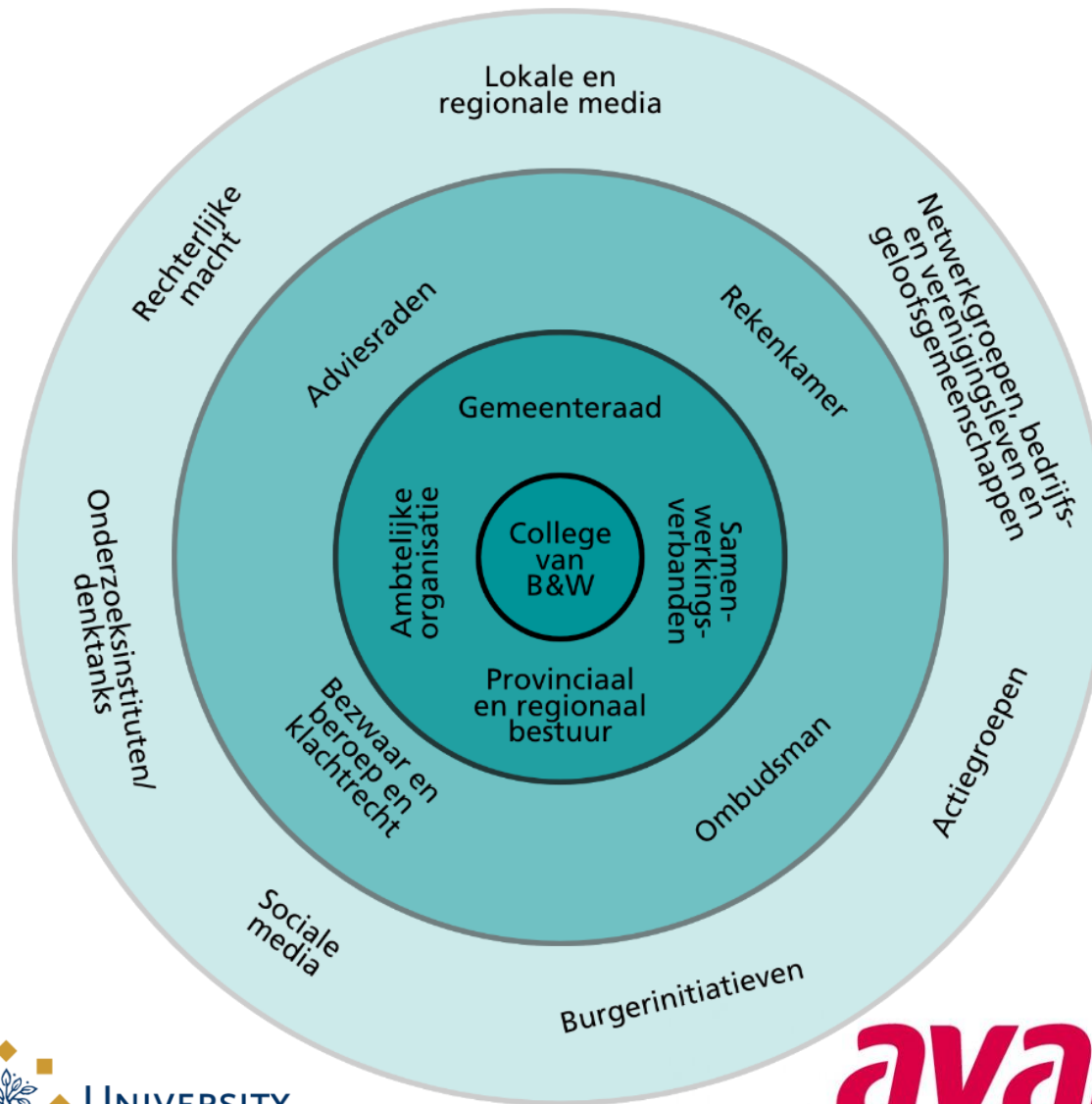
Hoe onbegrepen is de rekenkamer?



Anders denken over tegenmacht

- Tegenmacht gaat vaak via de binnencirkel
- Tegenmacht werkt doorgaans het best via samenwerking
- Tegenmacht is niet alleen tegen; het gaat ook over onderbelichte belangen zichtbaar maken

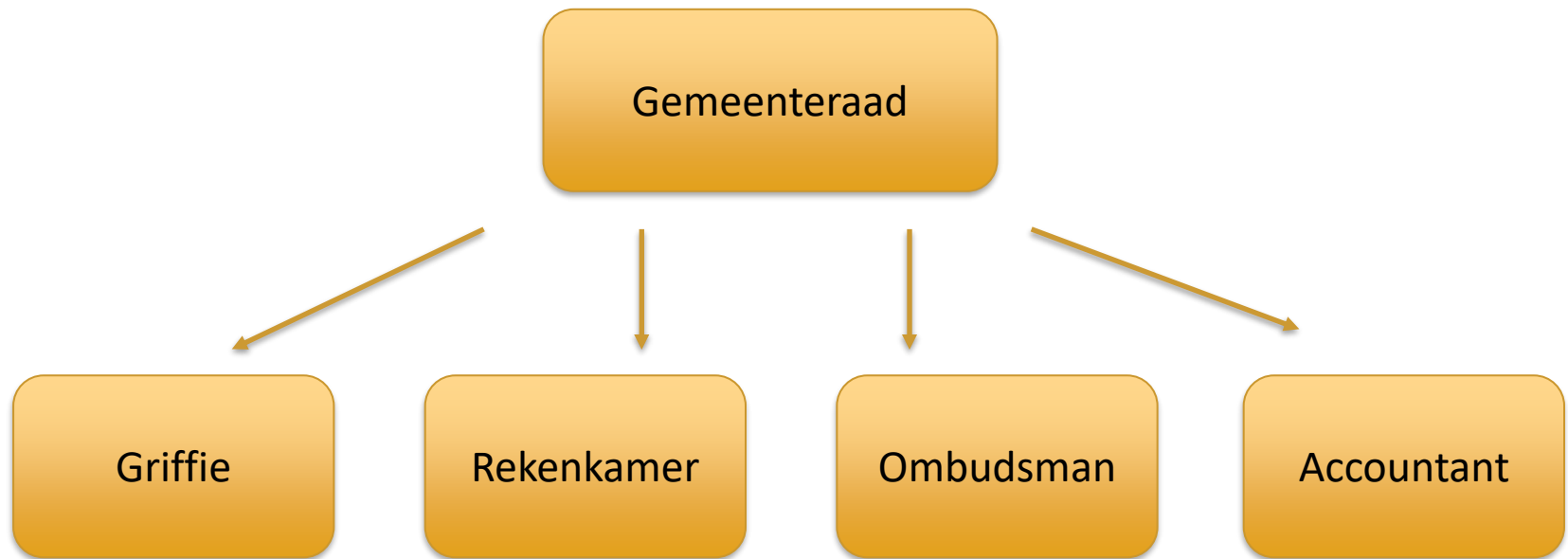
Hoe onbegrepen is de Rekenkamer?



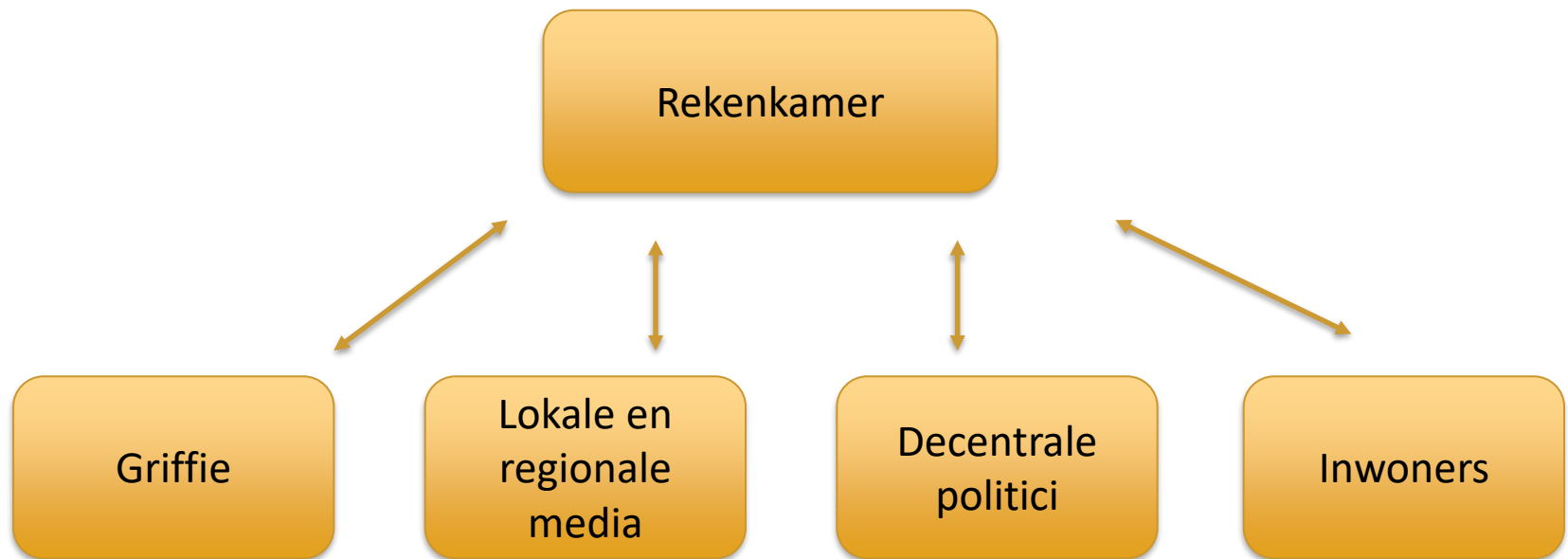
Ter afronding

- Decentraal bestuur is onbegrepen bestuur: het is onbekend en deels onbemind
- Ook rekenkamers zijn enigszins onbegrepen: zowel het frame van hulptroep als dat van 'tegen' is beperkt
- Rekenkamers zijn spelers in het lokale veld van macht en tegenmacht waarvan hun impact gebaat is bij de mate van samenwerking
- Rekenkamers zouden hun aandacht kunnen verbreden geïnspireerd op de waarden van prestatiegericht, responsief en behoorlijk bestuur.
- Belangrijke vraag op basis van dit beeld van de rekenkamer: wie zijn de belangrijkste partners van de rekenkamer en hoe werkt dat?

Van de rekenkamer als hulptroep van de raad



Naar de raad als hulptroep van de rekenkamer



Dank voor uw aandacht

Julien van Ostaaijen

Te volgen op LinkedIn en Blue Sky

Publicaties via: www.vanostaaijen.com (in ontwikkeling)